

BEREGI ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP, VÁRMEGYEI ÉS TÁRSADALMI KÖZLÖNY.

Kiadja a szerkesztőség.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Beregszász, Árpád-utca 6. szám.

Felelős szerkesztő:
Dr. Bálint Jenő

Szerkesztők:
dr. Balkányi Aurél
Rác Lajos.

Előfizetési ár:
Egész évre 8 kor. Községek részére 5 kor. Egyes szám ára 20
Hirdetési díjak: megállapodás szerint.

Hirdetések felvétele a helybeli dohánygyártózsóban.

Ebben a sivar politikai életben, ebben az elvek fentartásával járó korszakban nemcsak bátorság, hanem igazi meggyőződés kellett ahhoz, mely Uray Imrét egész politikai pályafutásán jellemezte.

Ha azt mondjuk, hogy politikai meggyőződés vezérelte őt minden cselekedeteiben, nem hiven fejeztük ki magunkat, mert az ő elvi álláspontja a függetlenségi eszmék fanatismusa volt. Nem paktált, nem alkudott, a Kossuth Lajos eszméiből egy betűt sem engedett és lelke egész hevével mindig és mindenütt az első csatavonalban állott, hol a független Magyarország megvalósításáról volt szó.

A nép, a választó közönség teljesen megértette őt, vakon követte, feltétlenül bizott benne. Hosszu politikai szereplésében, soha sem jött magával ellentétbe, soha sem szegte meg szavát, mindig ugyanaz volt, összes cselekedeteiben, minden tetteiben eszményképen lebegett szeme előtt a rajongásig szeretett Magyarország állami teljes függetlensége.

Kormányok jöttek, kormányok mentek és Uray Imre életének alkonyán is ugyanaz volt, mi zsenge korában. Eszméinek, vágyainak sem a politikai divat, sem a politikai áramlat nem szabott határt, mert minden körülmények között elvi álláspontját a társadalomban, a megyei életben és a parlamentben minden félelem és minden utógondolat nélkül nemcsak megvédelmezte, hanem érvényesítette is. Nem bókolt, nem hajlongott a hatalmasok előtt. Neki a függetlenségi eszme diadala nem állomás volt a személyes érvényesüléshez, hanem oltár, melyen az önzetlen hazaszeretet lángja lobogott.

Megtört testtel már közel a sirhoz, midőn már érezte, hogy napjai meg vannak számlálva, szükségesnek találta szavát felemelni és egy közzétett nyíltlevelében kifejezést adni annak, hogy

azon irányzat, mely mellett a koalíció nem meghalni, hanem élni kész, állami függetlenségünk kivívását beláthatatlan időkre elodázza, de sőt lehetatlenné teszi.

Fajmagyarságát, tántorithatatlan jellemzilárdságát és megalkuvást nem ismerő meggyőződését nemcsak barátai, párthivei, hanem ellenségei is elismerték és feltétlen tisztelettel hajtották meg előtte a lobogót, mert tudták, hogy őszintébb, lelkesebb hive nincs a függetlenségi eszmének mint Uray Imre.

Nemcsak szavakban nyilvánult inkarnatus meggyőződése, de tettekben is kifejezést adott elvhűségének. Csak addig volt hive egy politikai pártnak, csak addig támogatta azt, míg azon tudatban volt, hogy az a párt a független Magyarország érdekében fejt ki tevékenységét, mert ha csak a legkisebb gyanu merült fel, habozás nélkül odahagyta azt, miután ő nem személyesen akart érvényesülni, hanem eszméinek diadalát akarta, hacsak egy lépéssel is előbbre vinni.

Eme tevékenységében nem korlátozta őt semmi. Odahagyta gazdaságát, magára hagyta családját és nem törődött anyagi érdekeivel sem, mert egy nemes ideálja volt, amelyért kész volt mindent és mindenét feláldozni.

Választói rajongtak érte, ennek megható jeleit többször volt alkalmunk észlelni. A Tisza-féle téli választások alkalmával a választók ezrei étlenszomjan, reggeltől késő estig, csikorgó hidegben kintartottak nyugodtan míg reájuk került a sor. A tarpai, a m.-vári-i kurucok még fuvardiját sem akartak elfogadni, boldogok voltak szavazatukkal a hála és elismerés adóját leróhatni azon férfinak, ki nekik vezérük és politikai hitvallásuknak igaz letéteményese volt.

Most hogy örökre eltávozott körünkől és daliás alakja letűnt, érezzük csak igazán, mi volt ő nekünk, az ő választó kerületének. Messze világító fény, mely bevilágította azon utat, melyet nekünk követni kell, hogy

édes magyar hazánk valóban független állam legyen.

Nyugodj csendesen, ígérjük és fogadjuk, hogy hiven fogjuk tanaidat követni és bármilyen körülmények között fájó érzéssel fogunk arra gondolni, hogy sokan szeretik a hazát, de jobban senki mint Uray Imre. □

Mizériák a bíróságoknál.

Sehol eklatánsabban nem látszanak meg a mai rövidlátó igazságügyi politika következményei, mint épen nálunk. Sehol sem domborodik ki annyira a kormányzat törekvése az igazságszolgáltatást jövedelmi torrássá tenni, mint épen itt Beregszászban.

A helybeli járásbíróságnál pl. 3 bíró végzi el azt a munkát, amit négynek is sok volna elvégezni, mert a perek száma évről-évre nő s a legutóbbi 10 év alatt legalább is megháromszorozódott, de a bírói létszám annyinak maradt, mint amennyi a szervezéskor volt. Valóságos csoda, hogyan bírják bíránk ezt a testet lelket öltő munkát, mert ez már nem is önfeláldozás, hanem tudatos öngyilkosság.

Épen nem ritkaság, ha esti 6—7 órakor a bíró még tárgyal. Ekkor aztán hazamegy, de nem pihenni, amihez pedig még a legutolsó favágónak is van joga és alkalmá, hanem hogy a tárgyalások folyamán hozott végzéseket, ítéleteket írásba foglalja. Ez pedig még igénybe vesz legalább 2—3 órát, úgy hogy a bíró még családapa sem lehet, mert azt az időt, amit mindenki családjának szokott szentelni, ő kénytelen hivatalos teendőinek végzésére fordítani.

Azt az óriási anyagot pedig, amit három bíró csak erejének végső megfeszítésével tud feldolgozni, 2 mondd két díjnak írja le, ezek közül is egy irodatiszti teendőket végez s így elképzelhető, hogy a leírandó darabok mikor kerülnek a felek kezeibe, akiknek pedig nagyon gyakran igen fontos érdeke az, hogy ügyük mennél rövidebb idő alatt elintéztessék.

Ugyanaz az állapot a törvény-széken is, ahol a kezelő és leíró személynem győzi a rettenetesen felszaporodott munkát, a miniszterium pedig folyton írogat, hogy nem-e lehetne egy díjnoki állást beszüntetni.

Ugy a törvényszék elnöke, mint a járásbíró vezetője mindent megtesznek ennek a lehetetlen állapotnak a megszüntetésére, de felterjesztésük süket fülekre talál, mert itt be kell spórolni napi 2 koronát amit egy díjnoknak kellene fizetni, hogy aztan annál vigabban dobálják ki a száz- ezreket.

Persze itt csak a mi, közönséges földönjáró polgároknak érdekeiről, meg aztán az igazságszolgáltatásról van szó. Ez pedig nem lényeges. Kell a pénz ágyura meg a tiszturaknak.

Ugy halljuk egyébként, hogy a beregszászi ügyvédi kar mozgalmat indít ennek a közönség érdekeit mélyen sértő állapotnak szanálása végett.

Valami a törvényhatósági bizottsági tagok jogairól

Meg élénk emlékezetben lehet a „Beregi Ujság” olvasóinak az a vita, amely köztem és egy helybeli lap cikkírója között lefolyt s amely vitában azt az álláspontot védekeztem, hogy a megválasztott bizottsági tag a választás által nyert jogait mindaddig gyakorolja, a míg maga ezen választás végérvényesen megsemmisítve nincs.

Velem szemben természetesen az volt állítva, hogy álláspontom helytelen, mert az 1886. évi XXI. t.-c. 45 §-a értelmében a bíráló választmány végérvényesen határoz, s így a közigazgatási bírósághoz használt panasz felhüggesztő hatallyal nem bírván, az aknek megválasztását az állandó bíráló választmány megsemmisítette, jogokat a közgyűlésen nem gyakorolhat, s oda meg sem hívando.

Hiába vettem ez ellen azt, hogy az 1886. évi XXI. t.-c. 45. §-a hatályban már nincs, az 1896. évi XXVI. t.-c. 41. §-a hatályon kívül helyezte, mert míg a régi törvény a bíráló választmány határozatát végérvényesen jelentette ki, addig az új törvény ez ellen perorvoslati jogot ad, hiába hivatkoztam a képviselőválasztás és a községi képviselőtestület választásának analógiájára, az egyszerűen idegen jogterületnek lett elkeresztelve, s a cikkíró, a jogtudós fensőbbiségével ütött rá az elavult törvényhelyekre mondván, hogy neki van igaza. Türelemmel vártam a míg illetékes fórum eldönti azt a vitát s az alkalom ime bekövetkezett.

A nyitrai tisztújítást ugyanis azon az alapon támadták meg, hogy olyan egyének is szavaztak, a kiknek választása az állandó bíráló választmány által már akkor meg volt semmisítve, mert — mint a panaszlók állították — ezeknek már a bíráló választmány döntése után az 1886. évi XXI. t.-c. 45 §-a alapján szavazati joguk nem volt.

A panaszlók tehát ugyanezt az álláspontot foglalták el, mint a már említett helybeli lap közjogásza.

Es most megjött a közigazgatási bíróság döntése, amelynek ezen esetre vonatkozó érvelése szóról szóra így szól:

„A kérdés lényege tehát az, hogy a törvényhatósági bizottság választott tagjai gyakorolhatják-e jogaikat már magában véve a megválasztásuk alapján, avagy csak azon alapon, hogy az összes bizottsági tagválasztások

végérvényes elbírálása után a megállapított névjegyzékbe felvették.

Az 1886. évi XXI. t.-c. 45. szakaszának az a rendelkezése, hogy a törvényhatósági bizottsági tagválasztások érdekében az állandó bíráló választmány véglegesen határozott, az 1896. évi XXVI. t.-c. 41. szakasza következtében hatályát veszítette mert az utóbbi törvény szerint az állandó bíráló választmány határozata ellen még a közigazgatási bíróság előtt való eljárásának van helye.

Mint hogy pedig az 1896. évi XXI. t.-c. szakasza értelmében a törvényhatósági bizottsági tag választás csak a legtöbb adót fizetők névjegyzékének kiigazítása után történhetik, ez utóbbi tekintetében pedig az eljárás az idézett törvény 25. szakaszának rendelkezése következtében, csak az augusztus hónap 31-ike után tehető folyamatba: a törvényhatósági élet szükséges folytonossága kizárja azt, hogy a törvény akkép értelmezessék, hogy az új választások után a törvényhatósági bizottság az új tagokkal csak akkor alakulhasson meg, ha az összes választások már végérvényesen elbíráltak.

Vitás csak az lehetne, hogy maga a megválasztásában megtámadott bizottsági tag gyakorolhatja-e jogát addig, míg a választása érvényessége jogerősen el nem döntetett.

De e tekintetben is az a helyes álláspont, hogy gyakorolhatja.

A törvény ugyanis tiltóan nem rendelkezik; a bizottsági tag ebbeli jogának forrása pedig maga a választás.

Addig tehát, míg a választás eredménye végérvényesen meg nem döntetett, a választás adta jogok gyakorolhatók.

Az országgyűlési képviselőket és a községi képviselőtestület tagjait illetően a kérdés törvényesen is ekkép szabályoztatott: s arra nézve, hogy a törvényhatósági bizottsági tagokat illetően más legyen a helyzet, semmi elfogadható ok fenn nem forog.

Nekem volt tehát igazam abban, 1. hogy a választott bizottsági tagok jogainak forrása a választás és nem a névjegyzékbe való felvétel.

2. hogy az 1886. évi XXI. t.-c. 45. §-át az 1896. évi XXVI. t.-c. 41 §-a hatályon kívül helyezvén, az állandó bíráló választmány határozata birtokon belül felebe:hető meg, s

3. hogy így míg a választás eredménye végérvényesen meg nem döntetett, a választással nyert jogok gyakorolhatók, s végül

4. miután mind ezekben igazam volt, igazam volt abban is, hogy ennek a nem is vitatható kérdésnek felvetése tendenciózus volt, mert annak — mint azt később az események be is igazolták — csak az lehetett a célja, hogy már előre is legimitálja azt a harakint a mit az állandó bíráló választmány és ennek nyomán a törvényhatósági bizottságnak függő szavazatokból összerótt és terrorizált többsége egy néhány — ha jól emlékszem 11 — bizottsági tag választói, illetve szavazati jogával elkövetett.

En ez ellen a megsejtett törvénytelen-ség ellen már előre is felemeltem tiltakozó szavamat, amely igénytelen egyébként, de a jog, törvény és igazság páncéljába öltöztetve kellett, hogy meghallják azok, a kikhez intézve volt, kellett, hogy megállítsa őket azon az uton amelyen haladnak, mert ez az ut a törvénytelen-ség útja amelyet nemcsak elkerülni, hanem másokkal is elkerülni nekik a törvényesség őreinek hivatalos kötelességük volt.

Es ezt a harcot, amelyet a törvény mellett a törvénytelen-ség ellen viv meg a törvényhatósági bizottság egy igen tekintélyes csoportja, amely csoport, ha állana a régi elv „vota non numerantur se ponderantur” hatalmas többség lenne, mondom azt a harcot merészeli egy helybeli lap inspirált cikke szennyes hullámoknak nevezni, ebben a küz-

delemben résztvevőket meri kvalifikálhatatlan jelzőkkel illetni, holott ezen küzdelem harcossai részén áll minden a mi igazság, minden ami jog és mi den ami törvény és mindezt csak azért, mert ezek nem akarják, el akarni a törvénytelen-ség hosszú láncolatát, hanem feltárják azt illetékes helyen, hogy vissza legyen állítva nálunk is a törvények uralma.

Ugron Gábornak egy gyönyörű hasonlata jut itt eszembe. Pulszky Károly viselt dolgait tárgyalta a parlamentben. A botrány európai hírűvé dagadt, s az akkori kormány párt tagjai az ellenzékét vádolták meg a botrány csinálással, mely ha fel nem tárja ezt a fekélyt, nem vergődünk volna Európaszerte olyan szomorú hírnévre.

Az ellenzékét Ugron Gábor védte meg s ezzel kezdte beszédét:

Az Abriuzzókban megölték és kirabol-tak egy utast. Sötét éj van, s hosszú ideig fekszik künn a meggyilkoltak hullája, anélkül, hogy nyomára jönnének az elkövetett szigorú bűnnek. De ime felkél a nap, sugaraival elárasztja a vidéket, s világosságot derít a hegyszakadékokra, s akkor rájönnek a bűnre, rájönnek mindarra, ami a sötétség leple alatt történt. S vajon akadna e ember aki a napot vádolná a gyilkossággal mert ő derített rá világot, s akadhat e ember — kérdezte Ugron — aki az ellenzékét meri botránycsinálással vádolni mert megvilágította magát a botrányt, s akadhat e elfogulatlan ember kérdem most már én, aki támadni meit a megyei autonóm pártot, mert orvoslást kér arra a sok törvénytelen-ségre, amelyeket itt szűkebb hazánkban, Beregmegyében meretek elkövetni.

Illetékes fórum mondta ki a lesújtó ítéletet, amely fórum felül áll a partokon, felül áll ami jelentéktelen harcoeskaikon, s ennek az állás foglalás logikus következménye most már nem is lehet más, minthogy Beregmegyét tisztújítását a közigazgatási bíróság meg fogja semmisíteni.

S hogyan fogják magukat az ártatlan tisztviselők előtt, kiknek állását teszi újból kockára egy újabbválasztás igazolhatni azok, kik, ezt az állapotot minden kényszerítő ok és cél nélkül előidézték.

Mert én azt hiszem, hogy azok eljárására nincs mentség.

Dr. Balkányi Aurél.

A hegyvidéki szövetkezetek.

A hegyvidéki gazdasági akció működéséről terjedelmes füzetben számol be Kazdy József miniszteri tanácsos. Elismerjük, hogy a rutén nép érdekében jelentékeny becsü munkásságot fejtett ki a kirendeltség, de munkásságának számos ágazatáról nem mondhatjuk ezt. Nevezetesen nem látjuk megokoltnak a fogyasztási szövetkezetek terjesztése érdekében kitéjtett akciót, annál kevésbbé, mert ezen, nem is a földmivelésügyi miniszter tárcája körébe tartozó ügy az állam részéről jelentékeny anyagi áldozatokat vesz igénybe a kereskedők kiszorítására irányuló akció céljára tehát a kereskedők adófillérei is felhasználtnak.

A fogyasztási és értékesítő áruraktárak a hegyvidéken a hitelszövetkezetek üzletkö-reben állíttatnak fel. Már maga ez a körülmény nagy hátrány a kereskedőkre nézve. A hitelszövetkezetek fedezik az ottani lakosok pénzhitel szükségleteit és, mivel egyszerűen ezek a fogyasztási áruraktárak gazdái is, nagyon természetes, hogy a fogyasztók két módon is, nevezetesen mint a hitelszövetkezet tagjai és adóai, preszionálva vannak a szövetkezeti áruraktárban való vásárlásra. Melyik kereskedő volna képes az ek-ként támogatott áruraktárral a versenyt felvenni?

A hitelszövetkezeti áruaktárak — mondja a jelentés — Méltányos áron, jó cikkekkkel látják el a „közönséget“ és nem csupán a tagokat; ezen kívül érdemük az, hogy nagyban előmozdítói a hazai iparcikkek értékesítésének. Ez a dicséret egyszeres mind ócsárlása a kereskedőknek, mert megfordítva azt jelenti, hogy a kereskedők rossz külföldi árukat drágán árúsítanak. Ebből látható, hogy a hegyvidéki állami kirendeltség is ugyanazokkal a jelszavakkal harcol, a fogyasztási szövetkezetek terjesztése érdekében mint a „Hangya“; vagy a Keresztény szövetkezetek központja.

A kirendeltség területén az 1906. évben volt: Beregszászban 14, Ungban 14, Maramaros vármegyében 18, összesen 46 áruaktár, melyek 3 központhoz tartoztak. Ha el is ismerjük, hogy a három megyében tényleg vannak olyan községek, melyekben a fogyasztási raktár felállítására szükség volt, semmiképp sem ismerhetjük fel, hogy például Szolyván, Ungvárott, Máramaroszigeten Huszton, vagy Técsőn szintén szükség lett volna a fogyasztási áruaktárak felállítására. E helyeken, de különösen Ungvárott, és Máramaroszigeten, nagyszámu kereskedő látja el a fogyasztókat és ezek közt a verseny oly éles, hogy már magában ez a körülmény is megvédi a vásárlókat a kizsákmányolástól. Mi szükség volt tehát arra, hogy a hegyvidéki akció a városokban is állítson fel szövetkezeti áruaktárakat? Ugy tudjuk, hogy az állami akció célját a szegény falusi nép gyámolítása, nem pedig a városi kereskedők elnyomása és a városi fogyasztóknak egy verseny bolttal való megajándékozása képezi, — mindez állami pénzen!

A kimutatott 46 áruaktár 1906. évi bruttó bevétele 1,042,000 K. volt, a tiszta haszon pedig összesen 7291 K. Ebből látható, hogy mily óriási rezssivel kezelik ezeket az áruaktárakat, melyek mig egyes kereskedők kezéből kivesszük a kenyeret, néhány ingyenélőnek juttatnak zsíros szinekurát. Pedig a fogyasztási szövetkezetek adóterhe elenyészően csekély a kereskedők adóterhéhez képest és mégis 1, mondd egy százalék tiszta hasznot sem voltak képesek elérni. Ebből az egy százalék tiszta haszonból fizetnek a szövetkezetek a tiszta haszon 10%-ának megfelelő üzleti adót, vagyis a 46 raktár adója összesen 800 korona, holott 46 kereskedő legalább is tízszer annyi adóval rovatik meg.

Egytekintetben jobbak csak a hegyvidéki áruaktárak csak amásfajta a fogyasztási szövetkezeteknél: abban, hogy szesz italokat csak zárt üvegekben árúsítanak és azoknak az áruaktárban való elfogyasztása szigorúan tiltva van. Ezt a tényt szívesen írjuk a javukra, egyebekben azonban egyáltalán nem fejezhetjük ki elismerésünket a hegyvidéki kirendeltség fogyasztási szövetkezeti akció felett.

Az „exlibris“ekről.

Mi is az az „exlibris“?

Az a cédulácska, amit régi könyvekbe ragasztva látunk s amelyen a könyvgyűjtő cimere vagy esetleg neve fába vagy rézbe metszve itt-ott disszel és rendszeren azzal a felirattal ellátva, hogy „Ex-libris meis“ (könyveimből) ahonnét az egész ex-libris nevét is nyerte. Röviden definiálva: valami szolid kis rajz, rajta a tulajdonos neve, monogrammjá.

Az exlibris multja közel félezer év, majdnem oly idős tehát, mint a könyvnyom-

tatás. Nagy jelentőségre mégis csak a XIX. században emelkedett, miután használata alánossá vált.

E század második felében kezdtek tudatosan gyűjteni és történetét kutatni. Ma már — a sokszorosítási technika fejlődésével — mindenütt ismeretes. Sok helyütt gyűjtik bélyeg helyett a diákok is, mert értékebb, nemesebb szórakozást nyújt számukra a művészi kivitelű exlibrisek szemlélete amannál,

Eleinte az volt a céljuk, hogy a kölcsönzött könyvek eltűnését megakadályozzák, azon előnyük is megvolt, hogy az ilyen exlibris-szel ellátott könyvet rögtön fel lehetett ismerni, mint egy bizonyos könyvtár alkotó részét. A tulajdonost emlékeztette saját tulajdonára, (aki ezen könyvjegyzékkel megerősítette tekintetét, mint könyvedvelő) aki e könyvjegyzékkel néha személyére, vagy társadalmi állására utalt. A könyvbarátok jellemese sokszor az exlibris rajzából és néha a rajta feljegyzett mondásból tisztán kivehető de ugy tanuságot tesz a tulajdonos jó izléséről és netáni hajlamairól. Azelőtt ritkán hiányoztak az exlibrisekről a cimerrajzok melyek a középkor változó divatjával szoros kapcsolatban voltak, a művelődéstörténeti szempontból igen nagy értékkel bírnak. De esztetikai szempontból is nagy értékük van a régi exlibris-eknek, mert igen sok használható motívumot szolgáltatnak a mai disztiményes művészetnek. Nevezetes férfiak és nők egyaránt használták könyvkincseiken az exlibris-eket, így Washington, Victor Hugó, Dickens, Gladstone, Gambetta stb. továbbá sok ország fejedelme.

Sok exlibrist maguk a tulajdonosok rajzoltak s így azoknak tanulmányozása néha érdekes felfedezésekre vezet. A könyvgyűjtő némi gyakorlat mellett elérheti azt, hogy az exlibris rajzán látható motívumból vagy mondásból a könyvtulajdonosát és a datum nélküli könyv keltét is meg tudja határozni, a könyvgyűjtőre nézve sokszor igen nagy értékű felfedezés.

Hogyha az exlibris-eket komolyan gyűjtik, rendezik és tanulmányozzák, azok ép oly nagy értékkel bírnak, mint a pénz, bélyeg, cimere- és pecsétgyűjtemények.

A régi exlibrisek gyűjtésének előmozdítására egyesületek alakultak Berlinben, Párisban, Londonban. Van már exlibris folyóirat is, mely régi exlibrisek kutatásával s ujak kiadásával foglalkozik.

A legnevezetesebb és legnagyobb gyűjtemények egyike a Gróf Leininger-Westerburg-féle Münchenben, mely 12500 darabból áll. Akad köztük nem egy mely százakat ér. Különösen kedvelik a művészies régi exlibriseket, melyek Dürer, Holbein, Cranach, Boncher kezei alól kerültek ki.

A mai könyvgyűjtő arra figyel, hogy az exlibris könyvének disze is legyen! A művészek sietnek is az exlibris új segítségére s ma már jeles gárda biztosítja, hogy az exlibris művészi magaslatán maradjon.

Vannak könyvbarátok, kik nem elégszenek meg az exlibris-sel, hanem kívül a könyv bekötését, tábláját is szeretik valami mondással, jellel, vagy rajzzal ellátni. Ezeket a könyv tábláján látható jeleket „super exlibrisek“-nek nevezik; az exlibrisekkel egyidősek.

A legrégebb exlibris a XV. századból való; hazánkban csak a XVI. századból ismeretes.

Az exlibrisek rajzolásában 2 vezető irány

domborodik ki; a Dürert utánzó németeké és az angoloké, kik teljesen modern irányt követnek. Itt sokszorosítása manapság forrás és autotopia útján történik

(Folyt. köv.)

Politikai szemlélődés.

Az Aerenthal csatogó pofonjától visszhangzik a Kárpátoktól Adriáig terjedő „tartományrész“. Azaz ne nagyozjunk. Legalább is a már tízszer eladott Adriát ne emlegessük. Tehát mondjuk: a Kárpátoktól a Drávaig terjedő része a „Gzamt Monarchie“-nak, Egy kisebbitett kiadása Chlopy. Nem azért kisebbitett kiadása, mert kevésbé jelentékeny lenne, mint ama emlékezetes chlopy-i pofon, de mert valamivel alacsonyabb helyről eredt. Hanem, mint pofon, mégis csak eléggé jól csattant.

De hát milyen ostobák az osztrákok! Azt hiszik, hogy bennünket valami nagyon alterál ez a kis pofon, ha még olyan csattanós is? Ebben már igazán tévednek. Bennünket az ilyen csekélységek nem hoznak ki a sodrunkból. Mi egyszerűen utazunk tovább a függetlenség mezején és rákvasutján. A koalíciós kormány óta már ugyanis megdöztünk a pofonok irányában. Ugy teszünk, mint a jegy nélkül vasutazó zsidó, akit minden állomáson kirugnak.

— Hova utazik uraságod? — kérdi egyik állomás felé valamelyik uti társa.

— Budapestre... — ha ugyan még kibírom.

Mi is utazunk a negyvennyolcas lobogó felé, ha ugyan addig kibírja a képünk.

Az embernek megáll az esze, mikor azt olvasgatja, hogy Wekerleék a régi szabadelvű párt „nem prononszálta“ tagjait örömmel akarják keblükre ölelni. Az általuk kivégzett embereket feltámasztani. Természetesen a 48-as párt rovására, mint ez magától értetődő dolog. Mint a halva születettek a halottakkal, sőt megöltekkel szeretnének ölelkezni. Ez tulajdonképpen nem is olyan perverz dolog ebben a relációban. Az érthetlenség másutt van.

Talán a hivatalos 48-as párt még ma sem eléggé szolgálalkú? A fölemelt kvóta, a képtelenül rossz kiegyezés és a klotür idejében?... Dehogy. Erről sem lehet szó. Annál inkább lehet szó két másik dologról. A skártba nyomott 67-es, u. n. szabadelvű és elrodhadt párttól várnak egy kis vér-fölfrüslést. Halottaktól kölcsönözni életet, vagy legalább életingert. Ez már igazán Vilde-féle gondolat lenne.

A másik figyelemre méltó momentum pedig az, hogy az ilyen keritgetés, csábítás a 48-as párt tulsúlyának időszakában keletkezik. Jóformán a 48-as párt uralma idejében. És ezt a mozgalmat ez a párt teljes nyugalommal nézi. Talán némi kis örömmel, vagy legalább rokonszenvvel kíséri. Mert, ugy látszik, jobban szeretné, ha az ő elveit nem éppen ő adná fel, hanem más. Annál jobb, ha a 67-esek, akik még nem haltak meg eléggé. A kiknek kétszer kell meghalni, hogy méltóak legyenek az eltemetésre.

Persze, a kinek kétszer kell meghalni, azoknak közben legalább is egyszer föl kell támadniok. Mert máskülönben hogyan halhatnának meg másodszer is? Tehát nagyon kívánatos, hogy másodszer is haljanak meg, annyival inkább, mert első ízben még csak egy kicsit haltak meg. Sőt tulajdonképpen, igazán szólva, meg sem haltak, hanem parazita életüket a 48-as pártban folytatták és folytatják

maig is. A manége-be kell hurcolni ismét, hogy megvívjanak vele, csak a cirkuszt tévesztik össze. Ithon a magyarországi köröndön akarják legyőzni azt a szellemet, a mely nem itthon él nem innen veszi a táplálékát, nem is ide gyökerezett, hanem Bécsbe. Az árnyékot akarják meggyilkolni, kivégezni, elleplezni, azt hívén, hogy ezzel az élő embert is megölik, mint valami kaukázusi meseben. Erre és csakis erre éreznek még erőt.

De hát Bécsben él ama rossz lélek teste. Hiába öldöklék Magyarországon az árnyékot, ha egyszer Bécsben nem tudják kivégezni az árnyekadó testet.

Hanem Bécs... ah Bécs... új magyar nyelven Wien... az már tabu. Azt nem szabad érinteni sem. A kigyó farkát levágják, vedlett bőrét tűzbe dobják, de a fejét már szentségtörés érinteni. Egyebekben pedig igazi negyvennyolcasok, akik nagyon szívesen vennék, ha más árulná el a hon-hazát, nem pedig ők. De, ha muszáj (hiszen, úgy látszik, dogma ez még a 48-as látószögű szemén is), hát elveik föntartása mellett más hiányában ők is vállalkoznak. Akkor persze az egész kis csinos műveletnek nem „hazaárulás” léssen a neve, de politikai bölcseség. És bőven hitvatkozhatnak a George Sand híressé vált mondására: mindent megérteni annyi, mint mindent megbocsátani.

Egy királlyal ismét kevesebb. Vagyis rossz a mondat, Le roi est mort — mais vive le roi nouveau. Királygyilkosságok nem nem szokták apasztani a királyok számát, csak az emberek számát. A nép megszabadul egyik királytól, de a nyakába szakad a másik. Itten még a guillotín sem segít. Amelyik ökör csak jáomba tud járni, az hiába rugja halálra a bérés gazdát, csak gazdát cserél. Esetleg újabb és nehezebb jármot.

Az összes lapok tele vannak morális predikációkkal, amelyek részint a királyokat figyelmeztetik kötelességeikre, részint pedig az elszörnyedés hangján beszélnek holmi gaz királygyilkos felől.

Sajnos a statisztikának azt az ágát nem dolgozták föl (vagy talán fölöslegesnek találták), amelyből kitűnnék, hogy vajon a királyok ölték-e több embert és népet, vagy pedig a nép ölt-e meg több királyt? Hogyan áll a dolog az egyensulllyal? Ura kodók kedvéért már megölték sok ezer embert... Köztük izenhármat is... De hát ez csak magas sport. Viszont népek csupa kedvtöltésből nem igen öltek meg uralkodókat. Itt tehát az egyensúly hiányos. De nem is lehet várni, hogy egy közönséges „peuple”-nek olyan disztigvál passziói legyenek, mint például egy emelkedett lelkű uralkodónak. Mit ért a nép a magasabb rendű sporthoz? Amire tulajdonképpen szüksége sincsen, mert tökéletesen elég a népnek, ha megtanul dolgozni és éhezni. „Ezzel betöltte hivatását.”

De az ilyen kisdolgokat nem szabad emberi mértékkel mérni. Csak történelmi mértékkel. Vagy az evolúció mértékével. A népeket évszázadokon, sőt évezredekken keresztül meg tanították az ölés tudományára (?) a királyok. A rosszul töltött puskán is megcsik, hogy néha visszafele sül el. Ez az eset jelentkezett a portugál u. n. királygyilkoságnál is. Ezen nem szabad fölindulni egyetlen monárkiának sem. Egy rosszul töltött puskáról van szó, semmi egyébről. Az, hogy egy király és egy leendő király elpusztult bele: szót sem érdemel. Királyok könnyen akdanak. Valamivel könnyebb szerezni királyokat, mint

népeket. Keseregni tehát nincsen ok. Ha pedig véletlenül királyok sem akadnának már, nos, akkor még kevesebb ok van a felbuzdulásra.

A magyar parlamentben csak felbuzog az ősi virtus. Az istenek sőt Wekerlének (ami meglehetősen egyre megy) sem akar részvétet nyilvánítani a portugál királygyilkosság fölött.

Hm. Ez már szép vonás. Impariamentaris ország az a Portugália. Nem érdemes vele szóba állani. Sőt nincsis, kivel. Jaj be nagy urak lettünk. Egész „greatest” Hungary. Hogy lenézzük mi azt a nyomorult Portugáliát! Amelyik ugyan csak egynegyed része Magyarországnak, csak önálló, csak nemzeti hadserege, csak külügye, csak nemzeti királya, csak nemzeti bankja és pénzügye van (bár egy kis angol segítséggel)... hogyne néznék le a négyszer akkora mivoltunkkal mi, Magyarország, amelynek még azaz sincsen, a mi Portugáliának, kivéve a szegénységet?

Pardon... Az összehasonlítás egy kicsit frivol. Meglehet, hogy Portugáliának mindene van — a parlamentjén kívül, de viszont nekünk meg semmink sincsen a parlamentnek címezett magasabb-rendű (ha ugyan magasabbrendű társaskörön kívül).

Mintha hallanók a két kölyök vetélkedését.

— Nekem van apám, van földem, van tehenem, kis csikóm, meg sok ruhám és mindennap kapok enni.

— De nekem van fényes gombom! (Az igaz, hogy egyebem sincs. Sőt még a gombommal se én játszom.)

Egyetlen gomb takarja a meztelenségünket, nyomorúságunkat, tehát mi nagy képpel ezt mutogatjuk.

Ugy látszik, mégsem vagyunk mi ázsiai nép, de valamely afrikai törzs ivadéka, amelynek összes ruházata egy nyakába akasztott korál fűzér, amelynél fogva vezetnek bennünket.

VEGYES HIREK.

— **Mazy Engelbert** kassai tankerületi főigazgató gimnáziumunk megvizsgálása céljából városunkban van.

— **Ugocsavármegye** főorvosává ifj. Ugron Gabor főispán dr. Morvay Lajost nevezte ki.

— **Meghívó.** A beregvármegyei gazdasági egyesület, ugysis mint vármegyei mezőgazdasági bizottság 1908. évi február hó 19 én (szerdán) d. e. 11 órakor Beregszászban a vármegyeháza nagytermében tartandó közgyűlésre. Tártyak: 1. Elnöki jelentés arról, hogy a tisztviselők és az igazgató választmány megbízatása mikor fog lejárni. 2. Igazgató választmány kiegészítése. 3. Az 1907-ik évi megvizsgált számadásokra a felmentvény megadása. 4. Jelentés az egyesület 1907-ik évi munkálkodásáról és a a vagyonmérleg bemutatása. 5. Az 1908 ik évi költségvetés megállapítása. 6. Az 1908. évi munkaprogram bemutatása. A közgyűlés után megvitatás tárgyává fog tételni a vármegyei szarvasmarha tenyésztési irány megváltoztatásának kérdése.

— **Műkedvelői előadás.** A helybeli ker. munkásegységlet f. hó 23 án táncmulatsággal egybekötött műkedvelői előadást rendez. Szinrekerül a „Sárga csikó” Csepregy Ferencz híres népszínműve. Az előadás rendezője Rónai János róm. kath. lelkész.

— **A szigeti posta szenzációja.** A máramarosszigeti posta és távirahivatalnak is szenzációja van. Dr. Balogh István kassai posta- és távirahivatalnok a napokban felfüggesztette állásától Bartus Béla posta- és

távirahivatali segéd tisztet. Bartus az állomási hivatalhoz volt beosztva s itt egy pénzeslevél körül némi „szabálytalanságot” követett el. Pár száz koronára megkönnyítette a tartalmát. Balogh dr. fölhívására későbbben ugyan a hiányt pótolta Bartus — a bűnügyi vizsgálat mindamellelt megindult ellene.

— **Vége a vadász-szezonnak.** Február elsejétől kezdve a puskát szegre lehet akasztani. Már a múlt hónapban sem volt a vadászat az, ami azelőtt. Foglyot már január 1. óta nem lehetett löni. Még a nyul is szabadon érzi magát a puskaropogás alatt. Mert különös állat is ez a nyulféle. Február 1-től augusztus 15-ig bátran megy a puska végre. Augusztus 15-től kezdve pedig alig lehet rátalálni. Úzik, hajtják a vadászok napfelkeltétől naplementig s alig kerül csak egy is a puska végre. Hanem február 1. után bátran megy neki a vadásznak. Egészen a puska végig mérésekedik s onnan vigyorg a vadászra. Az idei vadász-szezon különben nem a legkielégítőbb volt. Pár év óta valami ragályos betegség pusztította a tapsifüleseket. Kevés volt a vadállomány. Nem nagyon busulnak tehát a vadászok, hogy vége van a vadászatoknak.

— **Javulás a pénzpiac.** A pénzügyviszonyok javulása egyre tart. Igaz ugyan, hogy ennek nyomát má alig látjuk, amit annak köszönhetünk, hogy az Osztrák-Magyar Bank még mindig habozik az ötszázalékos rátát leszállítani, mely pedig legsürgősebb kötelessége lenne, de azért a külföldi pénzpiacra észlelhetjük, hogy a viszonyok kedvezőbbre fordultak. A nagy pénzkínalat dacára a nagybankok még mindig hat és fél százalék mellett adják a pénzt, ami bizony nem mutatja a pénzügyviszonyok javulását. Ha nem csalódnunk, ami bankjaink addig nem is fogják olcsóbban adni a pénzt, amíg a jegybank nem mérsékli a rátát. Erre, ha hinni lehet a hírekben — állítólag — van is kilátás, mert a fő tanácsot a héten ülésre fogják összehívni.

— **Lövődöző anyós.** Bede Jura és felesége bedői lakosok nagyon rossz viszonyban éltek a vejükkal. Különösen az anyós volt az, aki izzó gyűlölettel viseltetett a leánya boldogítója iránt. Pár napja valami gazdasági eszközt akart a vő Bedéék udvaráról elszállítani, amit azok mindenképpen megakartak akadályozni. Szóváltás keletkezett köztük, amelynek folyamányaként Bedéné, aki addig szóval tüzejt, élesre fordította a dolgot. Berohant a revolverért, rá célzott a vőre és egy biztos lövéssel agyonlőtte. Erdekes, hogy a férj biztatta élete párját, ahelyett, hogy megakadályozta volna a gyilkosságot. A szerencsétlen vő azonnal meghalt, a Bede párt pedig, miután önként jelentkeztek — letartóztatták.

— **Cserebogár veszedelem.** A földmiválsügyi miniszter a rövartani központi állomás jósolata alapján értesítette a hatóságokat, hogy a ránk jövő tavason órási rajokban fog kikelni a cserebogár. Az irtási munkálatoknak legszelesebb körben való foganatosítása iránt felhívjuk az illetékes körök figyelmét.

— **Elítélt sikkasztó.** Papp Gyula szatmári adótárnok ismeretes bűnügyében e hó 4 én hozott ítéletet a szatmári törvényszék. A tárgyalás nagy érdeklődést keltett, de a vádlott beismerése és a tényállás egyszerű, közönséges volta semmi érdeket nem nyújtott a szenzációra éhes közönségnek. Az eset lélektani képe is elegendő megszokott: a nagycsaládu hivatalnok, aki szeretne jól élni, akinek szenvedélyei vannak — mulat, kártyázik — és aki jövedelmeit bűnös uton egészíti ki. A bíróság másfélévi bűntetés szabott a megtévelyedett emberre. akinek büne egy családot döntött romlásba. És ez a súlyosabb bűnhődés.

— **Olaszország bortermelése.** A Casaleban megjelenő Gironale Vinicolo című félhivatalos borászati lap legutóbb megjelenészáma jelenti, hogy Olaszország ezidei szűt rete felülmult minden várakozást. A statisztikai adatok alapján ugyanis megállapították, hogy az idei szűret nem kevesebb mint ötvenkét millió hektoliter bort eredményezett. A legtermékenyebb vidékek voltak Piemont, Puglia, Sardinia és Veneta kerületek.

— **Angyalcsinálás.** A munkácsi köz-kórházban tapasztalt több esetből kifolyólag az a gyanu merült fel, hogy valami lelketlen kuruzsló kétségbeesve panaszkodott. A városban. A hatóság nyomoz.

— **Eltűnt tanítóné,** Máday Irén szatmári születésű tanítóné, aki iskoláit, kitűnően végezte, Budapestre ment hogy állást keresen. Heteken át fáradozott ezen, de nem tált foglalkozást. Rokonainak, akinél megállott kétségbeesve panaszkodott. A napokban eltávozott hazulról és nem tért vissza. Ugyanaznap Ujpesten egy fiatal nő a Dunába ugrott s a jégtáblák alatt eltűnt. A rendőrség és a rokonok Máday Irént sejtették az öngyilkosban.

— **Pénzügyi reform Oroszországban.** Oroszország kedvezőtlen pénzügyi helyzetének megjavítására eddig több kísérletet tettek külföldön. A súlyos pénzügyi viszonyok mellett a kísérletek mindegyike nem jártak sikerrel. Most az orosz pénzügyminiszter az orosz valuta újjászervezésének tervével foglalkozik. Az orosz pénzügyiséget egy rubelről egy fél rubelre fogják leszállítani. E pénzügyi műveletnél az orosz államkincstár rubelként 16 kopeket, összesen pedig mintegy 500 millió rubel nyerne, melyet az államadósságok törlesztésére fordítanának. Kormánykörökből ugyan ezt megcáfolták, mindamellett a pénzügyi reformokról minduntalan felmerülő újabb hírekből meg lehet állapítani, hogy Oroszország nagyobb pénzügyi reformra készül.

— **A magyar kir. Osztályosrjáték-részvénytársaság.** szombaton tartotta Lukács László v. b. t. elnöklése alatt 10 évi rendes közgyűlést 22 részvényes jelenlétében, kik 3590 részvényt képviseltek. Az előterjesztett 1907. évi mérleg és üzleti jelentés elfogadása után elhatározták, hogy a 10 számú kammat és osztalékszélvény 112 koronával váltassék be. A szelvények beváltása e hó 21-től kezdődőleg történik. Miután a felmentvényt úgy az igazgatóság, mint a felügyelő bizottság az 1907. évre megadták, a felügyelő-bizottságba a következőket választották be: Hugonnai Kálmán gróf, Cohn Móricz, Morvay István, Schönfeld Adolf, Sívó Jusztn. Ezzel a közgyűlés véget ért.

— **Kire veszedelmesebb a dohányzás: a nőre vagy a férfira?** A nők boszankodva mondanák e kérdésre: a férfiak itt nem haboznak pillanatig sem a válasszal. Pedig úgy van, a tudomány bizonyítja be, hogy a nőre veszedelmesebb. Kétségbevonhatatlan tény ez s talán épen ez lesz az oka, hogy a nők annál erősebben puffelnek ezentúl. Két párizsi orvos a dohánygyári munkásokat tanulmányozta. Statisztikai adatokkal szolgálnak álláspontjuk megerősítésére. A dohánygyári munkásnőknél tulságosan gyakori a koraszülés, Gyermekük gyöngék, véznák, vérszegények és nem érnek öregkort.

— **Hapci...** Ki ne ismerné e kedves indulatszót, mely ilyenkor, télen oly gyakran hallható. Ez zavarja meg a zsur-íjű szellemes csevegését, a szerelmi vallomását, a primadonna énekét és az ódai lendülettel előadott szónoklatokat. Ez a hapci... a tüszszentés, amelynek nyomán elő kell venni a sokat jelentő zsebkendőt és pardont muszáj kéri. Egy ötletés német tudós kiszámította, hogy mintegy 71,956 tal több házasságot kötne évenként, ha az emberek nem volnának időnként náthások s a nátha nem gátolná a szerelmes szívek találkozását, az érdek-házasságok megkötését. Ilyen fontos tényező az emberiség történetében a nátha, mely a mosó intézet tulajdonosokon kívül mindenkinek kellemetlen s mely most olyan kellemetlenül aktuális.

— **Apró regények.** Gottier Lajos legújabb kötete viseli ezt a címet. A kötet apró elbeszéléseket foglal magában. Nagyon szívesen olvassuk a Gottier Lajos könyveit. Legjobb mi, akiknek az ő világa, az írásainak

légműre ép oly kedves és szeretett valami, mint neki magának. Annak a csatának, amely ma talán az irodalmi életben vivnek a leghamisabb jelszavak cégére alatt, nem szereplője Gottier Lajos, Nyugat imádók, a nyugati bölcsek, a minden magyar vonatkozást maradi, megcsontosodott butaságnak tartó többnyire nagyon fiatal óriások talán megmosolyogni valónak tartják ezt a mi szeretetünket Gottier iránt. De hát ez a mi igazolásunk éppen. hogy ők meg nem értenek Feltűnő és szomorú, de sok tekintetben egészen érthető tendenciát vehetünk észre azoknál az íróknál, akik az új az ifjú, modern nyugati Magyarországot szeretik önmagokban megbámulni és isteníteni. A magyar vonatkozások, a magyar talaj és különösképpen a magyar középosztály (miért is gyűlölik ezt olyan nagyon, hiszen már csak az utolsó mohikánjai élnek!) kiosufolása, nevetéssé, vagy gyűlöltté, kicsinyessé, megvetetté tétele vigyorog egyre a pennájok hegyén. Szinte csodálatos, hogy a modernnek szeretik és nagyra tartják a mi két írófejedelmünket, Ambrus Zoltánt és Herczeg Ferencet. Mert hamarjában csak ők ketten jutnak az eszünkbe azok közül, akik szeretettel nyulnak tipikusan magyar alakjainkhoz. Mikszáth Kálmán ugye nem számít. Hiszen ő — az új tanok szerint — Szabolcskával együtt a lomtárba való! Azt a nagy szeretetet szeretjük mi Gottier Lajosban, amelylyel ő a magyar levegőt, a magyar urat, parasztot mesébe foglalja. Mert Gottier Lajos abban sem lép a forradalmárok közé, hogy ő az elbeszélésben a novellában csakugyan elbeszél valamit. Mindig van valami érdekes meséje. S nagyon jellemzi az ő világát, hogy a novellájában még az udvari tanácsos méltóságos kisaszszonya, meg a mulatni vágyó főherceg ifjak is mintha valamennyien valamelyik megyében mulato magyar — és minden hibáik mellett megis csak magyar urak, dzsentrik volnának. Akik ezt a levegőt szeretik, örömmel fogják olvasni Gottier Lajos legújabb könyvét is.

— **Holvan a legtöbb bacillus?** Egyes szobák, illetve lakások valóságos fertőző tányák. Akik pedig azt hiszik, hogy az utca pora nagyobb mennyiségű bacillust tartalmaz, azok csalódnak. Az utca sokkal kevésbé veszedelmes, mint pl. a templom. Graziani dr. megvizsgálta Padua utcáinak porát és külön megvizsgálta Padua húsz templomának porát. Megállapította, hogy 1,630,000 bacillus van egy utcai köbcentiméter porban. Ellenben a templomi 3,092,000 bacillust tartalmazott mindenik templomban. A színházakra vetette ezután magát Graziani s úgy tapasztalta hogy ez is veszedelmesebb az utcánál, de sokkal kevésbé mint a templom. Ugyan oly veszedelmes a kávéház, mint a templom. Graziani azt ajánlja, hogy szárazon töröljünk le mindent. A padozatot szublimátos fűrészpórral ajánlatos felsöpörni, de a padokat senki se törölje le zsebkendőjével mert könnyen orrához szájjához viszi a fertőző anyagot.

— **Százezer korona csemetekertekre.** Az állami csemetekertek és faiskolák termelése évenként 2—3 millió darab nem mes gyümölcsfa, a mi azonban az évi keresletnek még mindig nem felel meg. Ez a körülmény leginkább bizonyítja, hogy a gyümölcsstermelés iránti kedv az egész országban föllendülőben van. A földművelésügyi miniszter a jövő évi költségvetésben 100,000 koronát vett fel a csemetekertek és faiskolák szaporítására. Ily állami telepeket első sorban oly vidékeken létesítenek, ahol a gyümölcsstermelés különösen jövedelmező mezőgazdasági ágának ígérkezik.

— **Az ev. ref. vallás új neve.** Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter az ev. ref. egyház, illetőleg vallás elnevezésének megváltoztatása tárgyában körrendeletet intézett valamennyi törvényhatósághoz. A körrendelet szerint az 1904. évi második budapesti országos református zsinat az általa alkotott törvények-

ben ugyan is az ev. ref. vallást „református“-nak nevezi, s ez elnevezést elfogadja az 1907. február 14-én kelt ama legfelsőbb elhatározás is, amellyel a fennebb jelzett zsinati törvények jóváhagyatnak és megerősítetnek. Ehez képest az ev. ref. egyház és vallás hivatalos elnevezése ezentúl nem „evangélikus református“, hanem „református“. A belügyminiszter a körrendeletben az igazságügyminiszterrel egyetértőleg elrendeli ezek folytatán, hogy az anyakönyvi eljárásban az evangélikus református vallás ezentúl „református“ vallásnak neveztesse.

— **A magyar tengerentuli forgalmi r. t. felszámol.** A két évvel ezelőtt nagy kormánytámogatással megalakult Magyar Tengerentuli Forgalmi Részvénytársaság felszámol. A társaság a magyar kiviteli kereskedelem fejlesztésére jött létre. A társaság már alaptőkéjének csekély volta miatt sem tudott eredményeket felmutatni, ehhez hozzájárult az alapító pénzintézetek érdeklentéte, úgy, hogy a társaság alighanem a felszámolást fogja kimondani.

— **A mezőri költségek.** A magyar királyi közigazgatási bíróság ítéletileg kimondta, hogy a mezőri költségek kivetésének jogalapjával egyedül a földadó nem tekintendő, hanem a törvényes előfeltétel a mezőgazdasági érdekelttség: és így a mezőri költségekhez való hozzájáruláshoz a földadó arányában csupán azok a területek vonhatók be, amelyek mezőgazdasági célokra használatnak, vagy ilyen művelésre alkalmasak.

— **Agyagárugyár a hegyvidéken.** A hegyvidéki kirendeltség a kormány támogatásával s a részvényesek hozzájárulásával Bereg megyében Medencén agyagárugyár létesítésével foglalkozik. A gyár berendezése 38.000 kor. tőkét igényelne. Előállítana kályhákat, kőedényeket, agyagcsöveket, felel lemezeket, téglákat. A medencei agyag, amely iszapolt állapotban fordul elő, a felsorolt cikkek előállításához kitűnőnek ígérkezik.

Meglepi a szülőket

a SCOTT-féle Emulsió hatása minden alkalommal ha azt angoalkórban szenvedő gyermeküknek adják. A **Scott-féle Emulsió**

feltűnő gyorsan gyógyítja és izmosítja a gyermeket, erősíti a csontokat

és elősegíti fejlődésüket. Ily rendkívüli gyógyhatás valóban csak ilyen kiváló szerrel érhető el. A SCOTT csakis elsőrendű alkotórészeket tartalmaz s az eredeti SCOTT-féle eljárás okozza, hogy hatásában felülmulhatatlan és nemcsak fiatal és öreg, hanem még a halál küszöbén hitt gyermek is könnyen emésztí.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér. Kapható minden gyógytárban.

— **Az egyforintos ezüstpénzek bevonása.** Figyelmeztetjük olvasóinkat, hogy az osztrák-magyar bank pénztárai a régi egyforintos ezüstpénzeket többé nem bocsátják vissza a forgalomba, hanem egykoronásokkal helyettesítik. Bizony már ideje is, hogy a régi forintos rendszer eme utolsó pénzdarábja is kikerüljön a forgalomból s hogy a koronarendszer valahára teljes diadalt arasson.

— **A letintázott szerető.** Mulatságos dolog történt Maramaroszigeten a múlt napokban. Egy szemrevaló szigeti kis varrónő lány abbéli bosszújában, hogy kedvese elhagyta s nem akart hozzá semmi áron vissza térni, felkereste a hűtlent és egy üveg tintával szemközti öntötte. Ime a legújabb neme a bosszúállásnak, szokatlan de mégis jobb a divatos vitriolnál.

Az emulsió vsár-
lásánál a SCOTT-
féle módszer véd-
jegyét — a halászt
— körjük figye-
lembe venni.

Gramofonokat

5 korona havi részletre ajánl a „BUDAPESTI VILLAMOS MÉRNÖKI VALLALAT“ az Oroszlán alatti saroküzletben.

— **A borászati szakoktatás fejlesztése.** Darányi földművelésügyi miniszter a vándor pincemesterekkel elért gazdasági eredmények után nem csak ezen intézmény fejlesztését, a pincemesterek számának szaporítását határozta el, hanem a borgazdasági szakismeretek terjesztése céljából jutalom díjakat tűz ki oly szőlő gazdák részére, akik az okszerű szőlő és borgazdaság s a borkezelés, továbbá a pincegazdaság helyes berendezése és vezetése s a borértékesítés terén elismerést érdemelnek és követésre méltó példát nyújtanak. Ezen jutalombíjakat valamint a borkiállításokra engedélyezendő pályadíjakat a hazai művészet és műipar által előállított s megfelelő vonatkozású motivumokat feltüntető emléktárgyak alakjában adományozza. A borgazdaság helyes irányu általa kitásának emeltyüje az okszerű borkezelés, s a szakismeretek terjesztése. Ezeknek szolgálnak a borászati téli tanfolyamok. A tanfolyamokkal, a melyek lelkésznek, tanítóknak, szőlőbirtokosoknak, gazdaszteknek kiscgazdáknak és szőlőkezelőknek tartatnak, már eddig is szép gyakorlati eredményeket értek el s ezért a kurzusok sorozatának állandó szaporítása is célja a miniszternek

A divat.

— A Divat Ujságból. —

Hogy az öltözködésben érvényre juttathassuk az egyéniségünket, ahhoz nem elég a magunk egyéni ízlése, miután valamennyire mégis csak szem előtt kell tartanunk, hogy mi a divatos. A mostani divat, mely annyi mindenféle választásra ad módot, megkönnyíti ezt a feladatunkat. Természetesen mindenki azt szeretné, hogy egyre-másra csak újdonság legyen az, a miben válogathasson. De hát szerencsére vannak kivételek is, a kik tudnak megkülönböztetni: tisztában vannak a saját egyéniségükkel és ki tudják válogatni a divatból mindazt, ami nekik az ő természetüknek felel meg. Már pedig csak az a hölgy öltözködik jól és izléselesen és mindennek felelt szépen, aki képes arra a megkülönböztetésre. Egyebekben most kissé háttérbe szorulnak, az ilyen általános divatkérdések, ilyenkor farsang idején mikor már a báli ruhák körül is kialakult a divat és aki bálozni akar, már többé kevésbé ellatta magát a megfelelő öltözékekkel, előtérbe lép a legfontosabb, a menyasszonyi és más lakodalmi ruha kérdése. Hosszu tapasztalat bizonyítja, hogy ugy a fővárosban, mint a vidéken a legtöbb lakadalom farsang idejére esik és így most nagyon sok házban az adja a legnagyobb gondot, hogy milyen legyen a menyasszony ruhája s milyen az örömanyaé? Természetesen a menyasszonyi ruhánál is szem előtt kell tartanunk a menyasszony egyéniségét: fiatalos, komolyabb, könnyed, vagy nehezebb legyen a ruha, ugy a formájában, mint a díszében. És ehhez illeszkedik aztán az anyag is, amelyből a ruha készül. No de van mibe válogatni, rendelkezésünknél vannak szebbnél szebb fehér japánselymek, a sifon, márkizett, kínai krepp, liberti, düsesz, brokát, moaré selyembársony és posztó. Hogy dísznek a csipke a legszebb, s e között is a minél régiebb valódi csipke, ezt talán meg sem kell külön említenünk. A kinek pedig nincs ilyen családi csipkéje, az szépen maga készít rá finom recsicsipkét és mind gyakoribb már a gyönyörű csetneki hazai csipkedisz is.

A laza tunika-átvető mind kedveltebbé válik és a formájában hajlik egy keveset a görög modor felé. Az egészen simára szabott és varrt menyasszonyi ruhának gyönyörű díszét képezi egy ilyen csipkeátvető.

Mostanában, amikor a tapasztalat arra tanított meg bennünket, hogy a divat, bár néha állandónak látszik is, mégis hirtelen át szokott csapni — néha máról holnapra — a másik szélsőségbe, az anyák már kissé

óvatosabbak a kelengyét illetőleg. A menyasszony a sok ruhának csak az anyagát viszi magával új otthonába és a menyasszonyi ruhán kívül legfeljebb ha még elkészül az utazó, látogató-, utcairuha, egy-két estélyi és fogadó ruha; néhány blúz és viselő szoknya és pongyola. Kalap meg cipő csak a legszükségesebb kerül az új asszony otthonába. Sokat csak fehérneműből ad a gondos anyja a leánya kelengyéjébe.

A mai fényűzéses világban a fehérneműt szeretik batíszból, vékony sifonból előállítani, csupa pókháló fiomságu betéttel, csipkével és himzéssel. Am aki gazdaságosabb az lehetőleg összegegyeztetni igyekszik a szépet a tartóssággal. A fehérneműben sohase szabad takarékoskodni, már mint az anyagot illetőleg. Mert csak a tiszta lenvászon vagy a lenbatísz a tartós. Azonkívül az is bizonyos, hogy mennél egyszerűbb a varrása, a dísz, annál tartósabb is. Nagyon sok háziasszony tapasztalhatta már azt, hogy egy-egy fehérnemű darabnak a díszet kétszer, háromszor is meg kellett újítani. Azonkívül a díszes fehérneműnek az otthon mosása majdnem lehetetlen. Elkerül tehát a tisztítóba, már pedig a legtöbb ilyen mosodában nem bálnak vele különös gonddal és ennek az az eredménye, hogy alig fordul egyet-kettőt az idő kereké, a fiatal asszony sóhajtvá nézi a romokat.

Azért kerülhet díszes holmi is a kelengyébe, de okkal-móddal, nagyobb részt azonban a sima, elegáns angol divat szerint készítsük, mert ez a legtartósabb.

A Divat Ujság minden hónapban kétszer jelenik meg. Előfizetési ára nagyon olcsó: negyedévre postán való szétküldéssel 2 korona 20 fillér. Előfizetni legcélszerűbben a kiadóhivatalba intézett postautalványon lehet. A Divat Ujság kiadóhivatala Budapest Rökk Szilárd utca 4. sz. alatt van.

NYILTTÉR*

A k i

az Üstököstre egy évre 12 koronával most előfizet

ingyen kapja

az Üstökös 1907. évi leljes bekötött évfolyamát, (600 oldal kép, élcz, tárcza stb.) Az újév óta megjelent számokat ingyen utána küldjük.

Az Üstökös kiadóhivatala

Budapest, V., Szabadság-tér 11.

* E rovat alatt közlöttekért nem felelős a Szerk.

166.908. szám.

Vadászati jog bérbeadási hirdetmény.

Izsnýete község határának vadászati joga 1908 február 21. d. e. 9 órákor, az urbéres erdő és legelő terület vadászati joga pedig ugyanaznap d. e. 10 órákor 1908 március 1-től számítandó 6 évre Izsnýete község házánál nyilvános árverés útján bérbe fog adatni. Előbbinek 25, utóbbinak 150 kor. a kikiáltási ára. A kikiáltási áron alul egyik vadászati terület sem fog bérbeadatni. Az árverési és szerződési feltételek a gorondi körjegyző irodában a hivatalos órák alatt tekinthetők meg.

Gorond, 1908. január hó 30.

Fái Jenő, h. kjsz.

Kitünő forgalmu

rőfös- és divatáru üzlet

elsőrendű jó piacon nagy bevezetett vevőkörrel, más vállalat miatt azonnal átadó. — Bővebb felvilágosítással szolgál az

„Olcsó áruház“
Mezőkaszony.

Házastelek

Széchenyi utca 16. szám alatt eladó.

— Értekezhetni özv. Östreicher Lipótnóval.

Meghívó.

A Cementárugyárak R.-I. Beregszász és T.-Ujlak 1908. február 22-én szombaton délután 6 órákor Beregszászban a Közgazdasági Bank R.-T. Beregszász helyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a t. részvényes urak ez uton hivatnak meg.

Tárgysorozat:

1. Kaszab Soma vezérigazgatónak állásától való elmozdítása.
2. Az igazgatóság lemondása és részükre a felmentvény megadása.
3. A felügyelő-bizottság lemondása és részükre a felmentvény megadása.
4. A társaság feloszlásának kimondása.
5. Felszámoló kirendelése.
6. Esetleges indítványok.

Az igazgatóság

Birtok eladás.

Az ilosvai határban fekvő 163 katasztrális hold erdő és legelő eladó. A birtok az országot mellett fekszik, s a beregszászi-dolhai vasut keresztül hasítja. A feltételek alulírott eladóknál tudhatók meg.

Weisz Testvérek.
Beregszász.

Férfi és női ingek, gallérok, kézelők, nyakkendők, harisnyák, keztyűk, csipkék, fűzők, ruhadiszek, kézimunkák és hozzávalók, menyasszonyi koszu-juk és fátyolok kaphatók a legjutányosabb árban

ifj. Klein Vilmos

uri- és női divatáruházában Beregszász, a volt Vasuti-Szálloda épületében. Kossuth-tér 2. szám.

Szőlőbirtokosok figyelmébe.

Schloesing Theofil világhírű francia vegyész az „Institut“ francia tudományos akadémia tagja (a 40 halhatatlan egyike) a mezőgazdaságot és főképp a szőlőket pusztító károsítók elleni védekezéshez szükséges anyagok **feltalálója**, találmányai értékesítésére Marseilleben gyárat alapított.

Egész Franciaország és a többi nagy bortermelő államok szőlősgazdái ma már kizárólag a világ ezen legelső szaktekintélye által gyártott anyagokat használják a **peronospora, liszthar-mat, fenésedés, sárgaság, fűrtrot-hadás, szőlómolyok, hernyók, bur-gonya peronosporája és gyűrűs betegsége**, valamint minden más a mező-, szőlő- és kertgazdaságban előforduló **gomba és rovar élősdiek ellen**.

Nagy utánjárásra a **Schloesing** gyárat Magyarországon is képviselőket állított fel, melynek főkját Beregszász és vidékére nekünk sikerült megkapni.

Schloesing peronospora és bordói pora minden eddig használatban lévő védekezési szerrel szemben oly fölényben van, hogy Franciaországban csaknem kizárólag ezt használják.

Kiváló előnyei:

1. Teljesen készen jön forgalomba, tehát kezelése semmi nehézséget nem okoz.

2. A permetezőket nem dugaszolja el.

3. Az eső nem mossa le.

4. Ezen kiváló tulajdonságai folytán a **peronospora elleni védekezés e szerrel a legolcsóbb**

Kiemeljük még **Schloesing lecsapott nikotinos kénporát**, amely minden varakozást felülmúl a **hernyók és azok petéi elleni védekezésnél**

Schloesing gyártmányai Marseilleből tengeren Fiumén át lesznek szállítva 2 és 25 kg-os légmentesen zárt, eredeti bádoggal dobozban, tehát minden hamisítás vagy utánzat teljesen ki van zárva. Miután a szállítás körülbelül egy hónapot vesz igénybe, a rendel-mények sürgős feladása kívánatos, ne-hogy esetleg csak a jövő évben lehes-sen kipróbálni.

Mez említiük még, hogy egyidejűleg **G. & V. Moreels, Gand, (Belgium)** feltárt **Peru Guánó-jának** (a világ legjobb, legolcsóbb és legértékesebb szerves trágyája 7% légeny 10% vízben oldható foszforsav és 2% káli szavatolt beltartalommal) képviselőjét szintén átvettük

Érdeklődőknek felhívására készséggel szolgálunk minden tekintetben a legmesszebb menő felvilágosítással.

Fried és Korach
Beregszász.

Egy fűszer-

üzleti berendezés

jó karban szonnal eladó. — Értekezhetni a **Vasuti-Szálloda** tulajdonosánál.

Jókay-utca 8-ik szám alatt levő házam **3 szoba, konyha, kamara, kertel** 1908 évi május 1-től bérebe kiadó vagy szabad kézből örök áron eladó. Értekezhetni a tulajdonos

Berner Mártonnal
Ósbudavár kávéházban.

A salánki uradalomban **cserkéreg és tölgyoszlop**

van eladó. — Ugyanide egy

vágásfelügyelő

kerestetik. — Érdeklődőknek az **erdőkezelőség Salánkon felvilágosítással** szolgál.

Gróf Zselenski erdőkezelőség
és gőzfűrészgára Salánk.

Kiadó

modern lakások Széchényi-utca 14. és Bocskay-utca 25. szám alatt levő házaiban található. Értekezhetni **Széchényi-utca 14. sz. a. lakásomon.**
Grünbaum Jenő, (Beregszász.)

Háztulajdonosok és kereskedők figyelmébe.

A budapesti villamos mérnöki vállalat **állandó üzletet** létesített Beregszászban.

A villanyvilágítási munkálatok már megkezdődtek és ennél fogva igen előnyös minden háztulajdonosnak, hogy már idejekorán megrendelje a házában elkészítendő villanyvilágításra való belső berendezését. Miután jelenleg még nem vagyunk munkával elhalmozva, úgy, hogy elegendő és olcsóbb munkacsoporttal rendelkezünk, míg előreláthatólag ha a telep üzembe lesz helyezve, úgy a munkacsoport megszerzése nehezebb lesz és ez által az árak is emelkedni fognak.

Hogy ez irányban versenyképességünket dokumentáljuk, a vállalatunkból kifolyólag a szerelésért és a hozzávaló szerelési anyagokért senkitől pénzt nem kérünk még az üzem nem világít, dacára hogy azt a megrendelés után rögtön felszereljük, de azért aki a munkát nálunk bejelenti, a legkedvezményesebb árban fog rész-sülni ép úgy, miatha azt a megrendelésnél előre kifizetné.

Az összes munkát jótállással vállaljuk. A jelentkezőknek a költségvetéseket díjmentesen megcsináljuk.

Állandó raktárt tartunk csillárokból és mindenféle ivlámpákban stb. Házi csengőket és telefonokat is készítenek és alapos javításokat is elfogadunk.

Kiváló tisztelettel
Budapesti villamos mérnöki vállalat
az „Oroszlán“ alatti sarok üzletben.

Nagyságos asszonyom!

VILLIGER HERMAN

fűszer-, festék- és csomagóüzletébe Beregszász, Bocskay-utca (Dr. Fuchs-féle ház) járadni, ahol

legfinomabb padlólackok igen szolidár-ban kaphatók.

Ha azt akarja, hogy szoba-padlója bámulatos szép tükröfényű legyen, úgy tessék

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle pemetefü cukorkánál

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan **RÉTHY-félét** kérjünk mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak **RÉTHY-félét** fogadjunk el!

Jó étvágyat kap ön

KAISER

Fodorminta Karamell használata után.

Orvosilag megvizsgálva és ajánlva.

Nélkülözhetetlen emésztési zavaroknál és étvágytalanságnál, valamint gyomorfájásnál stb. Údító szer.

Egy csomag ára 20. és 40 fillér.

Kapható: Reichard Jenő gyógyszer-tárában Beregszász.

PÉNZT tisztviselőknek kezes nélkül is $6\frac{1}{2}\%$, 1000 koronától havonta 7 korona 20 fillér fizetendő. — Földbirtokra $4-4\frac{1}{2}\%$ -os II. helyre circa 6% -ra, az érték 75% -áig. — Személyhitelt 500—5000 koronáig 5 évi lefizetésre diszkrét és gyorsan kieszközöl minden előzetes költség nélkül

— **WINKLER MOR, Beregszász.** —

Állandó raktár Bocskay-utca 72. szám alatt.

Goldstein és Friedländer tűzifa raktára

BEREGSZÁSZ, Bocskai-utca 72. szám.

A közelgő tűzifaszézon alkalmából szives tudomására hozzuk a tisztelt közönségnek, hogy a helyben eddig fennállott **tűzifa raktárunkat** nagyobb kötésünk által jóval megnagyobbítottuk és ezáltal azon helyzetben vagyunk, hogy bármilyen nagyobb rendelést — különösen kocsis számra elfogadhatunk, és tekintettel a napi áremelkedésekre, nagy előnybe részesül aki rendelését waggon számra a téli időnyre már most beadja.

Egész kocsirakomány kapható a vasuti állomásnál átvéve, házhoz szállítva, vagy esetleg a feladó állomásnál a rendelő címére direkt küldve.

Megrendelések eszközölhetők **Fodor Albert fűszer és csemege üzletében** vagy Goldstein Mór Andrassy-utca 7. szám és Friedländer Miksa Batthiányi-utca 4. szám alatti lakásában, végül az állandó raktártelepen Bocskai-utca 72. szám alatt. — A fát kívánatra a házhoz szállítjuk.

Egyben felhívjuk a nagyérdemű közönség figyelmét, hogy sikerült a

várpalotai Ilona szalon briquet szén

egyedárusítását megkapni, mely tüzelőszer szagtalansága miatt bármilyen kályhában használható és általa nagy famegtakarítást lehet elérni.

Waggonrendelésnél különösen olcsón szállítjuk. — Esetleges forgalmi akadályokra való tekintettel kérjük a rendelést minél előbb feladni.

10—

Pontos kiszolgálás!

Állandó raktárkészlet I. és II. rendű tűzifából.

Várpalotai Ilona Briquet egyedüli elárusító kocsinyben és nagyban.

Beregszász villanyvilágítása

küszöbön lévén, a m. t. közönségnek felajánlom szakszerű szolgáltatást minden a villanyvilágításhoz szükséges munkában. A legszereyebb igényektől a legkényesebbig berendezek minden lakást. Hálószoba, ebédlő és szalon villanylámpáim, csillárait a lehető legizlésebbek és legszebbek.

Csak én vagyok egyedül a beregszászi piacon, aki állandóan itt tartózkodom s később a legkisebb baj esetén is szolgálatára állhatok a.n.é. közönségnek.

Tisztelettel

Weisz és Salamon villanyszerelők.

Eladó

I. o. gyökeres portalis vad vesszők. — I. o. gyökeres zöld oltványok. — Ugy a gyökeres portalis vesszők, valamint az oltványok fajtiszták, szabályszerű szokványminőségűek.

Klein Herman,
Mezőkaszony.

„ANGYAL” gyöngyvirág-crém.

Hozzávaló szappan ára 1 korona.

Szeplőt, májfoltot és mindennemű arctisztatlanságot pár nap alatt eltüntet az

„ANGYAL” GYÖNGYVIRÁG-CRÉME a bőrnek fehér, üde szint kölcsönöz.

Kapható: Reichard Jenő „Angyal” gyöngyvirág-crém. (Bocskai-utca.) „ANGYAL” gyöngyvirág-crém. Gyöngyvirág hölgypor ára 1 kor.

ROYAL KÁVÉHÁZ, ÉTTEREM, SZÁLLODA
Beregszász.

Az előkelő közönség találkozó helye. — Mérsékelt árak